

Paul

COLOSSET

ep Tuptsiwni'yuñqamuy amumi Pēniata

1 ¹Nu' Paul, God tunatyayat ahpiy Jesus Christ lavay'ayaat it penta. ²Nu' itahtupkoy Timotheus amum ayam Colosset ep God sinomuyatuy, Christ aw tuptsiwni'yuñqamuy öqalanta. Nam núokwa, pu kwakwha unañwa God Itanay añqw umumi pitsíwiwtaa, pu Itahtutuyqawhqay Jesus Christ añq'ö.

Prayer of Thanksgiving

³Itam God Itahtutuyqawhqay Jesus Christ Nayat aw sutsep umuhpe hahlayhtima, yūmosa umuñiem nāwakinikañwo. ⁴Kwakwhat pi uma lomayuaatiwya. Yaw uma Christ Jesus qapēvewnayaqe sohsokmuy God sinomuyatuy amumi unaniway'yuñwa, ⁵Itahniöiy öveqatsit ep itamuñiem waraniwtaqat aw-sa taywiskahkañwo, lomatuawit pas antsanihqat ahpiy put himunihqat tuwi'vayaqee. ⁶I' lomatuawi suyhtsepiwat öqawi'makanw ahsupoq tūwaqatsit an kúrukiwmakaiw sopkawtaqamuy sinmuy amuhpa' a'ño hihta tumalay'ma. Noqw ura Epaphras mohti umumi lomatuawit, pu God níokwayat yuaataqw, uma put pas antsanihqat tuptsiwyqaqe put kwusuya. Noqw pahpiy haqahpiy pam lavayi umuhpa' enañ tumalay'ta. ⁷Epaphras umuy lomatuawit äawnaqat ura nu pañqawu. Pam hapi aw itah'unaniwa itahtumalsuñwa, Christ enem umuhpa' tumalay'kaiw qaatsá'makanwo. ⁸Noqw pam hapi itamuy umuy äawna, yaw uma Qahováriwtaqat Hikwsit añ nuhtumi unaniway'yuriñwiqata. ⁹Paniqw öviy itam hisat put nanaptaqe pahpiy qa qé'iwmañkanw umuniem nāwakinma. Okiw as Qahováriwtaqat Hikwsit navotit, pu suyan unaniwtalwuwnit umumi noe', God tunatyayat umuy māmatsnani. ¹⁰Okiw as uma Tutuyqawhqat sinomatnihqey pan suan

hinwise' ań ahsupoq umuhhintsakpiy akw put unaríwveyani. Okiw as uma lomahintsakpit ań qaowíhinyuniwe' suytsepiwat God tuwi'yuniqey pas pavan ań öqawi'wisni. ¹¹Okiw as uma God a'nö öqalayat akw öqawhtote', hihta kānanvotpit aw öke' nakwhani'kahkańw, hahlaykahkańw put ań kuyyuńwni, ¹²Itanay aw hahlaytiwiskahkańwo, it navoti'yuriwee: Itam put sinomuyatuy amumum moniwtunatyayat tālanihqat aw yuńniqat Itana pan itamuńiem yuki'ta. ¹³Pi pam yep qatsit qatālat aw mońw'iwtaqat öqalayat ańqw itamuy ayo óyahqe, pas aw unańway Tiy mońwtunatyayat aw itamuy nahlakna. ¹⁴Ura pam Tiy mokiwuyat akw itahqaanhtipuy ayo yúkuhqe itamuy qenivo oya.

The Person and Work of Christ

¹⁵God Tiat hapi Nay qamātaqpuvenihqat amum súnanta, put tímuyatuy amuńaqw mohti'maqanihqee, pu piw mohpeqnihqee. ¹⁶Pi put ahpiy God sohsok hihta yuku, öveqatsit ep'e, piw tūwaqatsit ep'e, mātaqyaqamuyu, pu qamātaqyaqamuyu, sen moriwyesqamuyu, sen ań öqalay'yuńqamuyu, sen ań mohpeqyaqamuyu, sen pávanyaqamuyu. Sohsoy himu put ahpiy yukiltoti, pu put éniem'i. ¹⁷Pam hapi sohsok hihta amupyevee; noqw put öqalayat ahpiy sohsoy himu hürs hōñi. ¹⁸Put aw tōnawtaqam put tokoyat anyuńqw, pam qötöamu; öviy pi pam hapi pumuy pūhuta, mokiwuy ańqw mohti ahoy tātayhqee. Pam hapi sohsok hihta ep mohpeq'a. ¹⁹Pi God hin pasiwtaqw pan piw Tiat ań ahsupoq put an pasiwtia. Pi pam pantaqa Náyatniqw lomahinta. ²⁰Pi God Tiy ahpiy sohsok hihta yukiltiqat nāptiniqey tunatyawta, hihta tūwaqatsit epnihqata, pu öveqatsit epnihqata. Noqw öviy Tiat nahoylehtsit ep mokq, God itamumi pōhi. ²¹Ura as uma hisat qalomáwuwni'yuńqe, qalomáhinviskahkańw, God ańqw haqtotiqe put tuwqamatu. ²²Noqw God Tiat tokoy'vaqe, mokq God umumi pōhi. Nihqe put akw uma qa hihta akw hinkahkańw, qahováriwkahkańw, qa hihta ep tukopniwyuńqw, God umuy nāmi ökinani. ²³Kurs uma qapēvewnit ań yūmosa hinwist, hürs'iwkahkańw, qa nań'ekni'wise', lomatuawit ahpiy nōyit uma nanaptaqey aw taywiskahkańw qa ańqw lasye', uma qa hihta akw hinkahkańw put atpip hońni. Pam lomatuawi sinmuy sohsovik yesqamuy amumi yuaatiwa. Noqw nu' Paul hapi put ep lavayhtaviwa.

Paul's Ministry to the Church

²⁴Noqw nu hapi umuńem hihihita ań kānanvotqey ań hahlayhtima. Pi Christ nāt put aw tōnawtaqamuy, put tokoyat anyuńqamuy, amuńem kānanvota. Noqw nu itokoy ep put amum kānanvotniqey ep hahlayi. ²⁵Pi God put aw tōnawtaqamuy amumi nuy ayataqw, nu pumuy tūwikiamu. Nu umumi put lavayiyat ań ahsupoq navotnaniqat aw pam nuy tavi. ²⁶It hapi nu pańqawu: Ura God yūpahaqaqw nānańk qatsínwmaqat, pu nānańk qatsívaptsi'wisqamuy amumi it navotit tupka; nīkańw yepehaq pu' pam sinomuy amumi put mātakna. ²⁷Pi God sopkawtaqamuy

sinmuy amuñem hihta tunatyawta. Nikañw pam tunatyay pas pavan qaöwíhintaqat as hisat tupkat, yepehaq sinomuy amumi put mataktañiqey nāwakna, it'a: Christ umuh'unañwpeq qatuqw, uma put amum kaptsei'yuñwni. ²⁸Put hapi itam tūawinta, sohsokmuy u'nantoyna; put hin navoti'taqey añ ahsupoq put tutuqayna. Pas as itam Christ Jesus ep sohsokmuy pās pasiwyunqamuy God atpipa ökinaniqey nāwakna. ²⁹Put öviy nu a'ñö tumalay'makañw maqsonlawu. Noqw God öqalaat inumum hinmakañw, inuhpiy a'ñö tumalay'ta.

2 ¹Nu umuy it navotnaniqey nāwakna, itupkomu. Pas nu umuñem inawakinpiy añ qa nātusi'ta, pu Laodicea-kitsókit ep tuptsiwni'yuñqamuy amuñem'i, pu hāhaqe' añ tuptsiwni'yuñqamuy nuy qa tuwi'yuñqamuy sohsokmuy amuñem'i. ²Okiw as uma wuhko unañwtote' nami'nañwat akw sun unañway'yuñwni. Pan hapi uma Itanay God añqw navotit as tupkiwtawuqat tuwi'vaye' pās mātsi'yuñwni. Pam navoti Christ añ tupkiwta. ³Pi pam hapi God añqw suyan unañwtalwuwnit, piw navotit qaöwíhintaqat añ ahsupoq tuwi'ta. ⁴Nu ariwu pay umuy it aawna; taq ka hak kwañwálvayit akw umuy ūnatoynani. ⁵Pay nu qa umumum yankañw, yūmosa umuy wūwanta. Kwakwhat pi uma Christ pas antsa tuptsiwni'yuñwt, sunkahkañw, qa nānaphin hinwisa.

Fulness of Life in Christ

⁶Uma Itahtutuyqawhqay Jesus Christ aw tuptsiwya. Nihqe öviy uma put aw yankahkañw yesni. ⁷Uma hin tutuqayyaqey pan qapēvewnit akw Christ hūrs nuy'kahkañw, öqawhtote', hūrs hoñni, sohsok hihta añ kwakwhatiwiskahkañwo. ⁸Uma tunatyaltotini; taq nāphisat pi hak wuwantuwy, pu an'ewakw unatwyi akw umumi tuyqawvani. Pan hinyuñqam pi pay yep qatsit tunatyayat ahpiy sinmuy tutavoyamuy-sa yuaatota, puma pi Christ navotiyat qa tuwi'yuñqee. ⁹Pi God hímunihqat Christ añ ahsupoq pan hinta, nāmahin pi pam sínoniwhi. ¹⁰Noqw put ari uma pās pasiwyuñwa. Pam hapi ari mohpeqyaqamuy, pu ari monwí'iyuñqamuy amuñaqw mohpeq'a. ¹¹Noqw put amum uma soñawnen poñotkit akw tuvoylatiwy, qa umuhtokoy epyat, umuh'unañway ep'e, Christ tuvoylayat akw tuvoylatotiqee, pam umuhqaanhqatsiy ayo yúkukq'ö. ¹²Noqw uma kūyit akw tuvoylatotiqe, soñawnen Christ amum āmiwyat, ahoy tātayya, uma God öqalay akw mokiwyi añqw put ahoy tātaynaqat aw tuptsiwyaqe öviy'o. ¹³Ura as uma hisat God qa aw tuqayvahsi'yuñqe qalomáqatsit aw nānoi'yuñqe, soñawnen so'pumu. Noqw pay God Christ enañ umuy yesvana, umuhqaanhqatsiy ayo yúkut'a. ¹⁴Itam pi as God tutavoyat qa kaptsei'totaqe soñawnen hihta put aw pōiwyuñwa. Noqw pay pam sohsok itahpöiy súlawhta, Christ itamuñem nahoylehtsit ep mokq'ö. ¹⁵Pu pan hapi pam ari mohpeqyaqamuy, pu qamātaqpuveyaqamuy öqalat pasiwyuñqamuy kīqötäqe, pumuy áñwutaqe nuhtumi poñatha. ¹⁶Paniqw hapi öviy qa hak Jew-sinmuy tutavoyamuy ep umumiq hiñqawlawni-uma hihta nōnovaqat ep'e, sen hihta

hīhikwyaqat ep'e, pu sen hihta añ nōviwhqat ep'e, pu sen müyawuy qātsiptuqat ep nōviwhqat ep'e, pu sen nasuñwintalöñnit ep'e. ¹⁷Taq pam pantaqa pay kihsit an hakiy nātoniqat sinmuy amumi tuawi'ta, Christ Jesus hapi. ¹⁸Uma tunatyaltotini; taq ka hak umuy ünatoyaqw, uma umuh'ahsatiy kwayhyani. Taq nāt haqawat paysoq nātsotskanaye', hihta tuawyoriqyaqey pañqaqwani; nen umuy nāqahihtatote', öñaqw horivia'yamuy amumi nāwakintotaniqat umumi pañqaqwani. Nīkañw puma pay nāp wuwniy-sa ahpiy yuaatotani. ¹⁹Puma pi Christ qa aw tōnalti. Pi pam hapi sinomuy qötöyamuy antaqw, puma soñawnen put aw wiwyuñwa, tathut akw namiwiwyunqee. Nihqe Christ añqw puma öqalat makiwya; nihqe put aw tōnaltiqe God tunatyayat añ wūhak'iwwisa.

Dying and Living with Christ

²⁰Uma Christ amum so'qe yep qatsit tunatyayat añqw mātaviwya. Noqw ya uma hinoqw nāt yep qatsit ep sinmuy amún hinwisa? ²¹Ya uma hinoqw sinmuy lavayiyamuy aw tunatyawyuñwa? It'a: Uma it qa aw tónokyamantani, uma añqw qa yukuyamantani, uma qa aw hintsatskani, yan lavayita? ²²Li' pay sinmuy amuhpiy tutaptiwa. Noqw pay sohsoy nōsiwhqa itamuñem yukilti, itam put soswaniqat öviy'o. ²³Pay pas antsa pan lavayi sinmuñiqw nāp wuwniewakw hinta. Pi hak panme' nawus pās unañway hinme', nāqahihtate', tokoy tatamhtani. Nīkañw pam pay kurs hin put akw tuñlayiy nāp tuyqawi'tani.

3 ¹Kurs uma pas antsa Christ amum tātayye', hihta öveqatsit ep hinyuñqat tunatyawwisni. Pi pep hapi Christ God putvaqe qatu. ²Uma hihta öveyaqat tunatyawyuñwni, qa tūwaqatsit epyaqata. ³Pi uma soñawnen Christ amum so'qe, put amum God añqw qatsit makiwya. Noqw qa aw tuptsiwni'yunqam kurs hin put qatsit māmatsyani. ⁴Noqw öviy ason Christ itah'unañwpeq qátuqhqa mātaktiqw, pep pu' uma piw put amum mātaktote', put amum kaptstitiwyuñwni.

The Old Life and the New

⁵Noqw öviy uma yep qatsit añqw tuñlayit ayo yukuyani. Uma tokot sokoplalwaniqey qe'yani, pu itséheet qátsita, pu nuvöqatsita, pu qalomátuñlayita. Uma yep qatsit ep hinyuñqat qa kwaiñwá'yutuswani. Taq hak panme' soñawnen nāp yukiwhput aw nāwakintimañwu. ⁶Pi put pantaqat atsviy God itsívuat put aw qa tuqayvastotaqamuy amumi pitsíwta. ⁷Pay ura uma as hisat pan yēse, uma nāt umuhuntunatyay añ hinwisquee. ⁸Nīkañw uma pu' hapi umuhhisathintsakpiy ayo yukuyani. Uma suy'tsiptotiniqey qe'yani. Uma qa hihta ep nākay'yuriwmantani; uma qa nukpan'unainway'yuriwni; nānami qalomálvayhtotiniqey qe'yani; pu tuyoy'ewakw lavayita. ⁹Pu uma nānami hihta qa a'tsalalwani; pi uma umuhhisatqatsiy, hintsakpiyat enañ añqw ayo lasyaqee. ¹⁰Pu' hapi uma pūhut qatsit añ hinwiskahkañw, umuy yúkuhqat suyhtsepñwat pas

pavan tuwi'wiskahkañw, pam hin hintaqw, uma pan alöñtiwisni. ¹¹ Pi put sinomuyatuy amuñaqw hak hímuniqw pay pam qa hímuu-sen hak Greek-sino, sen Scythian-sino, sen Jew-sino, sen qa-Jew-sino; sen hak poñotkit akw tuvoylaiwta, sen qa pan tuvoylaiwta, sen tūwiki, sen pay qa tūwiki. Hak Christ aw tuptsiwni'taniqw pam hapi pas hímuu. Pi Christ sohsokmuy put aw tuptsiwni'yuñqamuy unaiñwayamuy ep qatu. ¹²Noqw öviy'o, uma God sinomat namorstiwyuñqamu, pas aw unañwamatu, uma yan hinwisni: Uma núokwat wuwni'yuñwni; nāvāsyani, okiw'unañway'kahkañw qa kwiviunainway'yuñwni; hakiy aw wuhko maqaptsi'yuñwni. ¹³Uma nēnehpewi hihta añ kuyyuñwni; pu namivöhikiwyuñwni, sen haqawa hihta ep hakiy ehpewi hinhtiniq'ö. Christ hin umumi pōhikqat uma pan hinwisni. ¹⁴It yantaqat ep uma pas pavan tis nānami unaiñway'yuñwni. Pi lomahintsakpi nami'nañwat akw namiwiwyuñwa. ¹⁵Nam God añqw kwakwha unañwa umuh'unañwpeq tuyqawvani; pi uma kwakwhat qatsit aw wáñwayniwy. Uma sumiyankahkañw Christ tokoyat anyuñwe' qa hihta akw nānami hinyuñwniqey öviy'o. Pu uma tsýakiywyuñwni. ¹⁶Uma Christ lavayiyat umuh'unañwpeq panaye', pas pavan unañwtalwuwni'vayani. Uma nātutuqaynayakahkañw, nāökwhantotani. Uma God lavayiyat nānami yuaatotani, pu tātawit God tawsomi'taqata, pu unañwvahsit tātawita. Uma hahlaykahkañw Tutuyqawhqat tayawintiwi. ¹⁷Uma Itah tutuyqawhqay Jesus aw yankahkañw, ahsupoq umuhqatsiy añ hinwisni, sen uma yuaatotaniqeyu, sen tumalay'yuñwniqeyu. Uma sohsok hihta put enem hintsatskamantani. Uma put aw yankahkañw, yūmosa Itanay God aw kwakwhatiwi. Unañwvahsit tātawita.

Personal Relations in the New Life

¹⁸Uma momoyamu, uma umuhpuwsuñwmuy amumi tūqaykahkañw yesni; pi pan hapi Tutuyqawhqat umuñem tunatyawta. ¹⁹Pu uma tahtaqtu, uma umuhñömamuy amumi unañway'yuñwt, pumuy qa qöhqöylalwani. ²⁰Tsätsayomu, uma umunamuy, umuñumuy amumi sohsok hihta añ tūqayyuñwni. Uma panwise', Tutuyqawhqat unañwveyani. ²¹Pu uma námatu, uma umuhtimuy qa itsívulalwani, taq amumi ka puhtsekmokyani. ²²Pu uma añ tūtuwiktu, uma yep qatsit ep umuhmomñwituy amumi sohsok hihta añ tūqayyuñwni. Qa pas umuhmomñwituy umumi tayyuñqw, pahsat uma qa nātusi'kahkañw tumalay'yuñwni. Uma yūmosa pan tumalay'wisni. Uma qa atsáy'wiskahkanw, Tutuyqawhqat kaptsi'kahkañw, pan tumalay'yuñwni. ²³Pu uma hihta hintsatske' uma qa nātusi'kahkañw, tumalay'yuñwni, Tutuyqawhqat enem tumalay'yuñqey pan tunatyawkahkañwo, qa sinmuy amunemi. ²⁴Pi uma it navoti'yuñwa: Uma Tutuyqawhqat Christ enem tumalay'yuñwa. Noqw pam umuy hihta awini'taqey umumi sisvini. ²⁵Noqw pay ason hihta qaantsakqa hapi put ep pay piw panwat aw ahoytiwmantani. Pi God qa sinonuiña.

4 ¹Noqw uma añ tūwiki'yuñqamu, uma umuhtutuwikmuy pās oy'iyuñwni, it navoti'yuñqee, Umuhtutuyqawhqa öveqatsit ep qátuhqata.

Instructions

²Uma sohsoyam nāwakinwisqey qa pevewwist, yūmosa tunatyawwisni. Uma yūmosa God aw kwakwhatiwisni. ³Okiw uma itamuñem tūviñtiwisni. Noqw itam haqam yuaaykuniqat God itamuñem hōtani; noqw itam Christ tunatyayat as tupkiwtaiwuqat yuaaykuni; pi nu hapi put öviy sivilawu. ⁴Noqw nu hin yuaayke' put pas mātaktaniqey panhtini. ⁵Uma añ qa tuptsiwni'yuñqamuy amumi pās tunatyawkahkañw hinwisni. Uma qa paysoq hintsatske', hihta apiiwyuñwni. ⁶Nam umuhlavayi sutsep lolmani. Uma qa nānaphin yuaatotani. Uma hakiy aw ahoy hin lavayhtotiniqey tuway'numyani.

Final Greetings

⁷Pay ason Tychicus nuy hin hintaniqat umuy sohsok āawnani. Pam hapi pas aw iunañwa itupko, pas qaatsat unañwtavi'taqa, inumum Tutuyqawhqtat enem tumalay'ta. ⁸Pam itamuy hin hintaniqat umuy navotnaniqat öviy nu put umumiq hōna, pu umuh'unañway öqawhtaniqat öviy'o. ⁹Nu piw Onesimus pas qaatsat hinmaqat, pu pas aw itah'unañway itahtupkoy put enañ hōna. Pam piw Colosset añqw sino. Ason puma yepeq hin hiniwmaqat umuy sohsok āawnani. ¹⁰I' Aristarchus inumum sivilawhqa umuy öqalanta, pu Marcus, it Barnabas tiw'ayaata. Ura pay put hákiyniqw itam umuy āawnna. Noqw öviy kurs put pituqw, uma pās taviyani. ¹¹Pu i' Jesus, Justus piw yan túñwantihqqa, umuy öqalanta. Pay íma-sa God tumalayat ep inumum tumalay'yuñwa, Jew-sinmuy tuptsiwni'yuñqamuy amuñaq'ö. Kwakwhat pi puma nuy añno unañwtoyni'yuñwa. ¹²Pu Epaphras, umuhkitsokiy añqwnihqqa umuy öqalanta. Pam sutsep umuñem nāwakinpit añ qa nātusi'ita. Pam umuñem tūviñtima, pay okiw uma tukwsiwy'e, God tunatyayat pās aw antsanyaniqata. Uma panwise', hūrs hoñni. ¹³Pi nu put aw navoti'taqw, pas pam umuñem qa nātusi'ita, pu imuy Laodicea-kitsókit epyaqamuy amuñemi, pu Hierapolis-kitsókit epyaqamuy amuñem pīwu. ¹⁴Pu pas aw itah'unañwa ñatwi'taqa Luke-niqw, pu Demas puma umuy öqalanta. ¹⁵Uma Laodiceat ep tuptsiwni'yuñqamuy öqalayani, pu Nymphas pīwu, pu put kīyat ep tsotsvalyaqamuyu. ¹⁶Pu ason uma it tutuvenit añ túñwaye', pay Laodiceat ep Christ aw tōnawtaqamuy amumi put taviyaqw, puma tuwat put añ túñwayani. Noqw puma tuwat umumi sukw tutuvenit taviyaqw, uma putwat añ túñwayani. ¹⁷Pu uma Archippus aw pañqaqwani: Um tunatyalte', Tutuyqawhqtat enem hihta hintsakniqey aw távíwhqey qaatsáy'makaiñw aw antsanni. ¹⁸Nu Paul hapi nāp imay akw it umuy öqalantaqey pēna. Uma nuy sivilawhqtat qa suhtokyani. Nam núokwa umumi pitsíwtaa. Nam antaa.